

Beslut för Lötsjön – Golfängarnas naturreservat i Sundbybergs stad

Beslutat av kommunfullmäktige 18 december 2017

SUNDBYBERGS STAD

Titel: Beslut för Lötsjön-Golfängarnas naturreservat

18 december 2017

Projektledare: Pia Ekström

Intern referensgrupp: Vilhelm Kroon, Mikael Nilsson, Karolina Leopoldsson, Håkan Blanck, Maria Poutamo, Ylva Kjellin, Mats Grönvik, Kathrin Nordlöf

Konsulter: Adoxa Naturvård, Janne Elmhag och Biomedica Omberg, Hans Sandberg

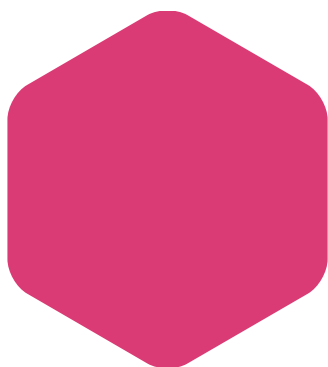
Omslagsbild: Södra Råstabäcken med Golfängarna och skogsbyn. Foto: Janne Elmhag, Adoxa Naturvård

© Sundbybergs stad

Östra Madenvägen 4 · 172 92 Sundbyberg

08-706 80 00 · kommunstyrelsen@sundbyberg.se ·

www.sundbyberg.se

Innehåll

1. Administrativa uppgifter om naturreservatet	4
2. Kommunens beslut	5
3. Reservatsföreskrifter	8
4. Beslutets ikraftträdande	12
5. Skäl för beslutet	12
6. Hur man överklagar	18
7. Bilagor	18

1. Administrativa uppgifter om naturreservatet

Namn	Lötsjön - Golfängarna
Naturvårdsregister	ID 2047946
Kommun	Sundbyberg
Församling	Sundbyberg
Lägesbeskrivning	Naturreservatet är centralt beläget i en dalgång mellan två höjdryggar; Tulemarken-Storskogen i söder och Hallonbergen-Ör i norr. Området sträcker sig från Ursviksvägen i väster till Sjövägen och Råstasjön i Solna i öster.
Naturgeografisk region	Svealands sprickdalslandskap med lerslätter och sjöbäcken.
Area	Ca 26,5 ha.
Därav landarea	Ca 20 ha.
Gräns	Se beslutskarta i avsnitt 2.5.
Detaljplaner som berörs	Se bilaga 1.
Fastigheter	Område av fastigheterna Sundbyberg 2:17, Sundbyberg 2:22 och Sundbyberg 2:39. Fastigheten Gröna stugan 1. Se beslutskarta i avsnitt 2.5.
Markägare	Sundbybergs stad.
Nyttjanderätter/servitut	Se bilaga 2.
Naturvårdsförvaltare	Sundbybergs stad

2. Kommunens beslut

2.1 Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar kommunfullmäktige i Sundbybergs stad den 18 december 2017, § 518 att förklara det område som avgränsas på karta i avsnitt 2.5 som naturreservat, med de föreskrifter som framgår av avsnitt 3. Naturreservatets namn ska vara Lötsjön – Golfängarna. Reservatets gränser ska mätas in och utmärkas i fält.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Med stöd av 3 § Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer kommunfullmäktige bifogad skötselplan (bilaga 3) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning. I enlighet med 2 § i samma förordning är Sundbybergs stad förvaltare av reservatet.

2.2 Syftet med naturreservatet

Syftet med Lötsjön-Golfängarnas naturreservat är att långsiktigt tillgodose behovet av områden för friluftslivet liksom behovet av att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och främja biologisk mångfald.

Ett centralt, tätortsnära, park-, natur- och friluftslivsområde ska bevaras för alla de människor som bor eller vistas i närområdet och erbjuda möjligheter till friluftsliv, natur- och kulturupplevelser och social samvaro.

Syftet med naturreservatet är också att långsiktigt länka samman Lötsjön - Golfängarna i Sundbyberg med Råstasjön i Solna.

2.3 Hur syftet ska tillgodoses

Syftet med naturreservatet ska tillgodoses genom att området sköts och förvaltas så att områdets natur-, friluftslivs- och upplevelsevärden bevaras och förstärks.

Områdets identitet och karaktär ska förstärkas och förtydligas. Besökare ska kunna utföra olika typer av friluftaktiviteter i värdefull natur och uppleva de naturtyper och andra värden som finns i området. Naturreservatet ska innehålla mötesplatser och friluftsanläggningar för besökare med olika behov. Möjlighet till såväl friluftsliv som plats för pedagogisk aktivitet och lek i naturen ska finnas under alla årstider. Entréer, informationsskyltar och anläggningar ska utformas och iordningsställas så att de inbjuder till och underlättar besök i området, samtidigt som en långsiktig samexistens mellan friluftsliv, upplevelsevärden och biologisk mångfald erhålls.

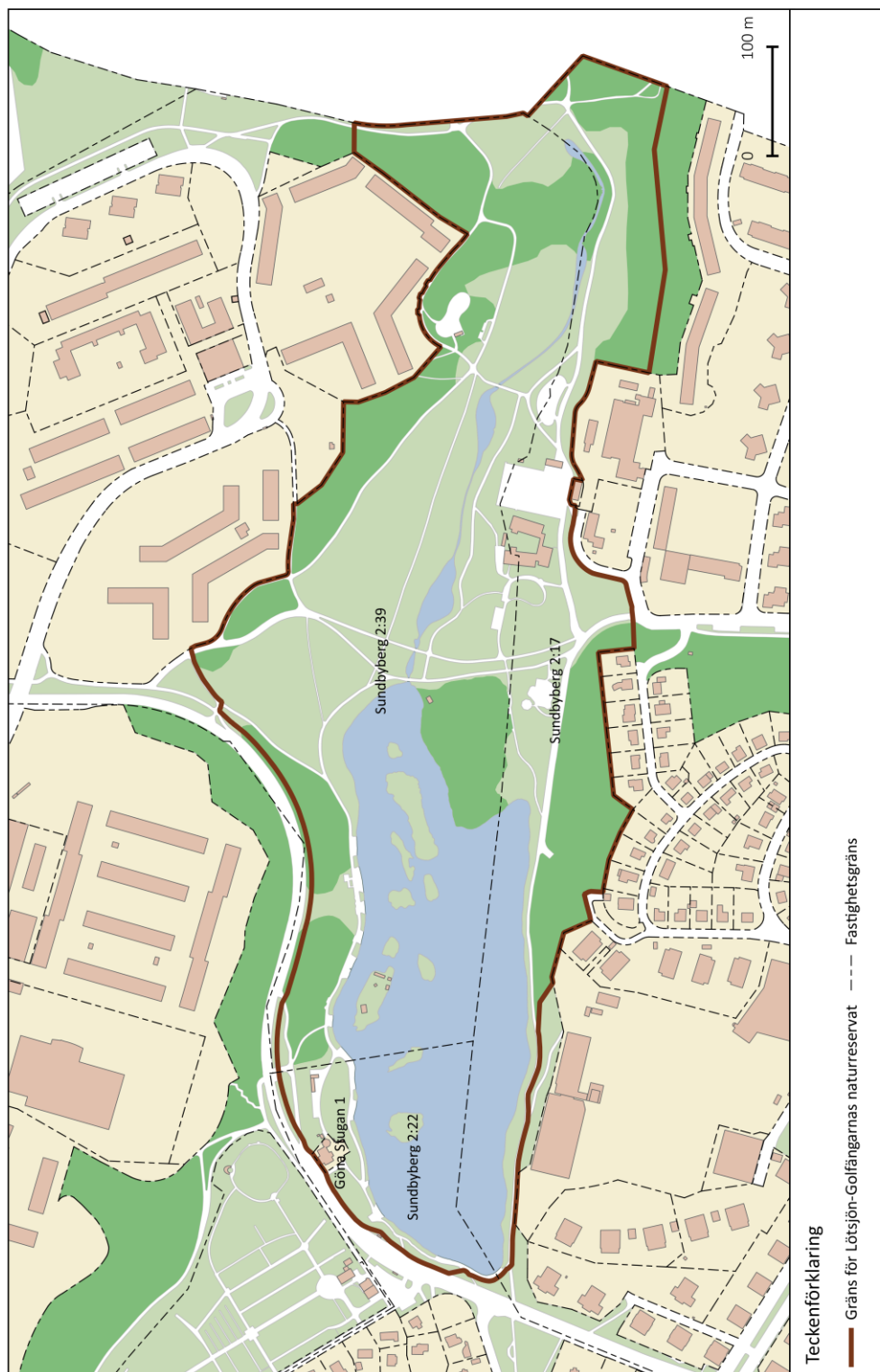
Naturvärden knutna till Lötsjön och södra Råstabäcken, liksom till skogsbackar och bryn, ska utvecklas och förstärkas. Skötselåtgärder som främjar biologisk mångfald ska vidtas, så att typiska växt- och djursamhällen och arter kan förekomma i livskraftiga populationer inom området. Åtgärder som frihuggning av värdefulla träd och tillskapande av död ved i skogsmiljöer ska också vidtas. I yngre och likåldrig skog ska skötselåtgärder genomföras för att skapa variation i bestånden. Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

2.4 Naturvårdsförvaltning, tillsyn, dispenser och tillstånd

Sundbybergs stad är förvaltare av naturreservatet. Enligt stadens reglemente är stadsmiljö- och tekniska nämnden ansvarig för skötsel och förvaltning av reservatet. Byggnads- och tillståndsnämnden är ansvarig för tillsyn av reservatet. Om det finns särskilda skäl får byggnads- och tillståndsnämnden medge dispenser från meddelade föreskrifter eller, i enlighet med föreskrifterna, meddela tillstånd till vissa åtgärder i reservatet. Om stadens nämndorganisation förändras i framtiden ska det framgå av stadens reglemente vilken nämnd som är ansvarig för skötsel och förvaltning av reservatet respektive för tillsyn, dispenser från meddelade föreskrifter och tillstånd till vissa åtgärder i reservatet.

Då vissa verksamheter inom reservatet, som fotbollsplanen och bangolfen, sköts och förvaltas av andra aktörer (kultur- och fritidsnämnden respektive Sundbybergs bangolfklubb) är en samordning önskvärd för att få till stånd en så ändamålsenlig skötsel och förvaltning av naturreservatet som möjligt. Vad det gäller eventuellt framtida anläggningar för att förbättra Lötsjöns vattenkvalitet kan ansvar för drift och underhåll komma att fördelas mellan staden och det nybildade bolaget Sundbyberg Avfall och Vatten AB.

2.5 Beslutskarta

3. Reservatsföreskrifter

För att trygga syftet med naturreservatet beslutar kommunfullmäktige med stöd av 7 kap skydd av naturområden, 5-6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatsområdet.

***A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken
angående inskränkningar i markägares och
annan sakägares rätt att förfoga över fastighet
inom naturreservatet.***

**Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud
i andra lagar och författningar är det förbjudet att:**

A1. bedriva all täkt som kan ändra områdets topografi eller dess yt- eller dräneringsförhållanden samt att gräva, spränga, borra, schakta, dika, utfylla, dämna, tippa eller liknande.

A2. avverka träd.

A3. skogsplantera den öppna marken.

A4. anordna upplag annat än för områdets skötsel.

A5. bedriva jakt utöver skyddsjakt och eftersök av trafikskadat vilt.

**Utan tillstånd från kommunen* är det förbjudet
att:**

A6. kalka, gödsla eller använda kemiska bekämpningsmedel.

A7. anlägga luft-, vatten- eller markledning, uppföra mast, stängsel eller hägnad med undantag av stängsel för att förhindra fåglar att rasta på för friluftslivet värdefulla ytor.

A8. uppföra helt ny byggnad eller anläggning.
Byggnader/anläggningar ska ha stöd i reservatets syfte.

A9. utföra om- eller tillbyggnad eller väsentligt ändra byggnads användningssätt, utseende och karaktär. Om- eller tillbyggnad och förändrat användningssätt, utseende och karaktär ska ha stöd i reservatets syfte.

A10. anlägga ny gång- eller cykelväg eller parkeringsplats.

* Enligt kommunens reglemente.

Dispens från föreskrifterna A1-A5 krävs inte för åtgärder som kan få tillstånd enligt A6-A10.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktats att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktats tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

B1. utmärkning av naturreservatets gränser.

B2. uppsättning av informationstavlor och skyltning för vägvisning.

B3. övergripande naturvårdande skötselåtgärder i form av röjningar, slåtter, trädvård, nedtagning av riskträd, parkskötsel, vattenvårdsåtgärder och renhållning.

B4 naturvårdande skötselåtgärder i form av avverkning av träd på öarna, fiske av naturvårdsskäl, utplacering av häckningsplattformar i sjön, reducering av näckrosor, anläggande av grodgrop, åtgärder i och vid Råstabäcken samt frihugning av tall.

B5 anläggande och underhåll av nya parksoffor, papperskorgar, rastplatser och brygga.

B6 undersökningar i uppföljningssyfte av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

C1. gräva, hacka, borra eller på annat sätt skada berg, jord eller sten.

C2. fälla eller skada levande eller döda träd eller buskar.

C3. skada vegetationen genom att gräva upp växter som ris och örter, eller ta bort mossor, lavar eller vedlevande svampar.

C4. störa eller skada djurlivet.

C5. sätta upp skylt, affisch eller liknande. Snitslar, orienteringsskärmar och tipsfrågor får tillfälligt sättas upp, om de avlägsnas omedelbart efter avslutat arrangemang.

C6. framföra motordrivet fordon, undantaget fordon som får framföras på gång- och cykelväg enligt trafikförordningen.

C7. ha hund okopplad, undantaget inom hundrastgård.

C8. elda, undantaget grillning på iordningställd grillplats eller på egen medhavd grill, om den placeras så att den inte skadar underlaget.

C9. rida eller framföra häst.

C10. cykla annat än på anvisade cykelvägar.

C11. fiska.

C12. tälta.

Dispens från föreskrifterna C1-C12 krävs inte för åtgärder som kan få tillstånd av polisen enligt ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter för Sundbybergs kommun.

D. Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte förhindra följande:

D1. reservatsförvaltaren eller den som förvaltaren utser får utföra den skötsel och de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifterna B1-B6.

D2. reservatsförvaltaren eller den som förvaltaren utser får i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, insamling av bestämningsmaterial eller genomföra annan dokumentation av växt- och djurliv inom reservatet.

D3. drift och underhåll av befintligt ledningsnät och gång- och cykelvägar.

D4. mindre arbetsföretag som krävs för den normala skötseln av områdets byggnader, anläggningar, odlingar och rabatter.

D5. service-, arbets- och leveranstransporter till och från verksamheter inom reservatet.

Andra lagar, förordningar och föreskrifter som gäller för området

Sundbybergs stad erinrar om att det, utöver reservatsföreskrifterna, finns andra lagar, förordningar och föreskrifter som gäller för området. Av särskilt betydelse för att tillgodose reservatets syfte är:

- Allemansrätten (inskriven i grundlagen sedan 1994), som innebär en begränsad rätt för var och en att färdas över annans mark och tillfälligt uppehålla sig där. Med rätten följer krav på hänsyn och varsamhet; mot natur och djurliv, mot markägare och mot andra människor ute i naturen. Allmänna hänsynsregler för alla som nyttjar naturen och allemansrätten återfinns i miljöbalkens 2 respektive 7 kap.
- Fridlysningsbestämmelserna. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259), med undantag för sådan jakt som är tillåten enligt samma lag. Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Förbud mot nedskräpning enligt 15 kap. 30 § miljöbalken.

- Ordningslagen (framför allt 3 kap 1§) och lokala ordningsföreskrifter för Sundbybergs kommun.
- Trafikförordningen.

4. Beslutets ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då naturreservatsbeslutet publiceras på kommunens webbplats.

5. Skäl för beslutet

5.1 Beskrivning av området och dess bevarandevärden

Lötsjön-Golfängarnas naturreservat omfattar ca 26,5 ha och utgörs av ett viktigt tätortsnära natur- och friluftslivsområde. Området är av parkkaraktär med skogsbackar runtom, centralt beläget i en dalgång mellan två höjdryggar; Tulemarken-Storskogen i söder och Hallonbergen-Ör i norr.

Området är mycket välbesökt och genomkorsas av talrika gång- och cykelvägar. Här finns platser för såväl rekreation, lek och motion som avkoppling, vila och mental återhämtning under alla årstider. Skolor använder området i sin pedagogiska verksamhet och evenemang av olika slag äger ofta rum i området.

Lötsjön med dess rika fågelliv och södra Råstabäcken är av stor betydelse för besökarnas upplevelser. Lötsjön med dess strandzon, skogsbackarna och södra Råstabäcken, som förbinder Lötsjön med Råstasjön i Solna, har samtidigt höga naturvärden.

Gamla och grova tallar utgör en gemensam nämnare för reservatet. Trots mänsklig aktivitet i området under lång tid har många träd fått stå orörda i över 150 år, i något fall kanske runt 200 år. Flera tallar hyser den sällsynta talltickan – en art som indikerar värdefull natur. Träd med mulm och träd med uthackade bohål är viktiga för fåglar och insekter och är särskilt värda att bevara.

Sammantaget har reservatet mycket höga friluftslivs- och upplevelsevärden.

Topografi

Höjdryggarna, Tulemarken-Storskogen i söder och Hallonbergen-Ör i norr, reser sig ca 35 - 40 meter över dalstråket Lötsjön - södra Råstabäcken. I söder finns relativt branta skogbeväxta bergssluttningar, särskilt vid Lötsjön. Själva

Golfängarna är ett flackt område med stora öppna gräsytor. Lötsjön är överlag grund men här och var finns vattendjup på ca 3,0 - 3,5 meter.

Berggrund och jordarter

Områdets skogsbackar utgörs av urberg. I öster, nära Råstasjön, finns sandig morän. I dalgången, som låg under vatten vid inlandsisens avsmältning, finns glaciala leror och gyttjelera. Jordlagrens sammansättning och tjocklek har stor inverkan på växtligheten inom reservatet. På torrängspartier förekommer t.ex. kungsmynta och luddtåtel, medan missne och kärrbräken förekommer på de lerhaltiga stränderna runt Lötsjön.

Naturvärden och artfynd

Områdets naturvärden är främst koncentrerade till Lötsjön med dess strandzon, till södra Råstabäcken, till skogsbackarna, till de gamla träden och till fågellivet. Inom området har nio växt- och djurarter påträffats, eller spår av dem, som är upptagna på ArtDatabankens rödlista över hotade arter i Sverige. Ytterligare åtta arter som signalerar att området har naturvärden (enligt Skogsstyrelsens förteckning) har påträffats. Arterna är fördelade i grupperna kärlväxter, fåglar, svampar och insekter. De påträffade svamparna och insekterna är genomgående knutna till äldre träd, i synnerhet tall.

Historia

Dalgången vid Lötsjön är gammal jordbruksbygd med åkermark, betesbackar och ängsmark. Den lerhaltiga ängsmarken har historiskt varit fuktig vilket medfört att gräsproduktionen varit hög. Mängden hö som årligen kunde bärgas var troligen betydande, vilket bidrog till att tamboskap kunde vinterhållas. Äldre lantmäterikartor från 1818 och 1837 visar att gårdarna Långlöt och Ör hade betydande arealer av ängsmark i reservatets dalgång. Åkermarken, som var belägen högre upp än ängsmarken, användes bland annat för odling av spannmål och potatis. I de betespräglade skogsbackarna, som på 1800-talet var mer öppna än idag, gick tamboskapen och betade.

1895 genomfördes en mängd lantmäteriförrättningar väster om Lötsjön (Duvbo). Villasamhället började därmed ta form.

Begreppet Golfängarna är från tidigt 1900-tal. Området fick sitt namn efter Råsunda golfbana, som öppnade för spel år 1912. Den låg tvärs över den nuvarande gränsen mellan Solna och Sundbybergs kommuner och hade nio håll. Stockholms golfklubb spelade här fram till 1926.

Sundbybergs stad köpte på 1940-talet in Lötsjön och omkringliggande marker av staten. I uppgörelsen krävde staten att området inte fick bebyggas. Staten planerade att uppföra ett garnisonssjukhus vid Ör och Lötsjön med omgivningarna skulle då bli en förträfflig sjukhuspark. Chefen för det fjärde militärområdet motsatte sig dock försäljningen av Lötsjöområdet, eftersom militären behövde Lötsjön för att vattna sina hästar. Under senare hälften av 1940-talet beslutade Sundbybergs stad att tillskapa ett parkområde vid Lötsjön. Landskapsarkitekt

Sven A. Hermelin tog fram ett förslag för området som antogs av drätselkammaren 1952. I början av 1960-talet hade ett natur- och friluftsområde, huvudsakligen likt det som fortfarande finns kvar idag, skapats kring Lötsjön.

Sedan 2004 firas Sveriges nationaldag på Golfängarna, med upp emot 40 000 nationaldagsfirare.

5.2 Beskrivning av grunder för beslutet

Den regionala och lokala grönstrukturen

Dåvarande Regionplane- och trafikkontoret påpekade i rapporten ”Grönstrukturen i Stockholmsregionen 1996” vikten av att säkerställa en grönstruktur i Stockholmsregionen.

Järvakilen, en av Stockholmsregionens tio gröna kilar, sträcker sig från de centrala delarna av Stockholms innerstad, genom Solna, Sundbyberg, Stockholm, Järfälla och Sollentuna för att fortsätta genom Upplands Väsby till Sigtuna.

Samtidigt som Järvakilen utgör ett regionalt, tätortsnära, natur- och friluftslivsområde utgör Lötsjön - Golfängarna ett mycket viktigt lokalt natur- och friluftslivsområde. Genom att skydda och bevara Lötsjön - Golfängarna som en del av den lokala och regionala grönstrukturen värnas en viktig spridningskorridor för djur och växter. Lötsjön - Golfängarna är en viktig ekologisk oas för många av Järvakilens arter. Ju fler sådana oaser desto bättre i en fragmenterad, stadsnära natur.

En väl sammanhållen grönstruktur ger goda förutsättningar för hög biologisk mångfald, omhändertagande av dagvatten och ett gott lokalklimat. Stadens gröna miljöer har ett stort värde ur såväl ett ekologiskt som ett socialt perspektiv.

Lötsjön-Golfängarna spelar en viktig roll i stadens klimatanpassning, dels genom att dämpa alltför höga temperaturer i ett större stadsområde, dels genom att ta emot dagvatten vid höga flöden. Genom Lötsjön - Golfängarnas nära koppling till Råstasjöns blivande naturreservat i Solna kan ett stort, sammanhängande, centralt grönområde skyddas. Härigenom kan positiva synergieffekter uppnås, på ett liknande sätt som Igelbäckens natur- och kulturresevat ger synergieffekter över kommungränserna i Järvakilen.

Tillgång till natur viktigt för folkhälsan

En fortsatt kraftig befolkningstillväxt i Stockholmsregionen understryker behovet av att skydda naturområden där människan kan få möjlighet till avkoppling. Forskning visar att människors tillgång till, och vistelse i, naturområden har stor betydelse för att minska insjuknande i, och öka tillfrisknande ifrån, stressrelaterade sjukdomar. De möjligheter till friluftsliv, rekreation och motion som vistelse i naturen ger har samtidigt positiva effekter på andra vanliga folkhälsoproblem, såsom övervikt och hjärt- och kärlsjukdomar. Flera studier visar på barns behov av natur. Barn som har möjlighet att återkommande besöka

ett naturområde är friskare, har bättre motorik och är bättre på att koncentrera sig än barn som inte har tillgång till naturområden. Att ta till vara potentialen i naturområden och att skydda och utveckla dess värden är en god investering för framtiden. För mer information kring barns behov av utemiljö hänvisas till www.movium.se.

Tillgängligheten till reservatet är god. Området är centralt beläget, har god nåbarhet och är väl integrerat i staden. Flera gång- och cykelvägar leder till området.

Här kan en mängd aktiviteter bedrivas av olika målgrupper. För barn finns möjlighet till fri lek på öppna gräsytor och i naturmark, liksom vid en välanvänd lekplats. Inom området löper Hälsans stig och ett utomhusgym har nyligen anlagts intill lekplatsen. Inom reservatet finns även barnbad, bangolfanläggning, fotbollsplan, hundrastgård m.m.

Ekosystemtjänster

Naturreservatets grönstruktur ger oss ekosystemtjänster som bidrar till vår välfärd och livskvalitet, såsom naturupplevelser, pollinering, naturlig vattenreglering och vattenrening, bullerdämpning och biologisk mångfald. Klimatförändringarna och andra globala miljöhot innebär att fungerande lokala ekosystem kan visa sig än mer betydelsefulla i framtiden än vad de är idag. De flesta ekosystemtjänster är svåra eller omöjliga att ersätta om de väl har förlorats. Att värna Stockholmsregionens och Sundbybergs ekosystemtjänster är en förutsättning för en resilient region.

Nationella miljökvalitetsmål

Naturreservatet bidrar till att uppnå de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen, främst Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar samt En god bebyggd miljö. Reservatsbildningen bedöms också påverka miljökvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Gifrfri miljö och Ingen övergödning i positiv riktning.

Sundbyberg förväntas år 2030 ha drygt 80 000 invånare, boende i en allt tätare stad. Stadens grönområden kan då förväntas bli än mer värdefulla. Genom att skydda Lötsjön – Golfängarna som ett naturreservat skapas långsiktiga förutsättningar för staden att bidra till miljömålsuppfyllelse. Vatten- och grönområden är nödvändiga för att staden och regionen, med en kraftig befolkningsökning, ska klara av framtida utmaningar och samtidigt kunna erbjuda befolkningen en god miljö och en god hälsa.

Grönplan 2011

I kommunens grönplan 2011 framgår att Lötsjön är ett värdefullt naturvårdsområde. Planen pekar på att grönstruktur i form av parker, naturmark, grönstråk, länkar och andra grönytor är viktiga ur ett ekologiskt, socialt och kulturellt perspektiv.

Sundbybergs stads budget 2017

I Sundbybergs stads budget 2017 med plan för 2018 - 2019 anges att arbetet med att göra Lötsjön och Golfängarna till naturreservat fortsätter.

Förslag till ny översiktsplan för Sundbybergs stad

Av förslag till ny översiktsplan, ÖP 2030, framgår att Sundbybergs stad ska inrätta ett naturreservat kring Lötsjön och Golfängarna. När Solna inrättar ett naturreservat kring Råstasjön kan två reservat bindas samman och ett attraktivt, välbesökt, tätortsnära park-, natur- och friluftslivsområde få ett långsiktigt skydd.

5.3 Förutsättningar för och behov av att bevara beskrivna värden

Förutsättningarna för att kunna bevara och utveckla såväl friluftslivs- som naturvärden inom reservatet bedöms som goda. Hög kompetens inom Sundbybergs stad och god kännedom om området ger en stabil plattform för kommande reservatsförvaltning. Behov finns att följa Lötsjön och södra Råstabäckens utveckling. Åtgärder i vattenmiljön kan på sikt behöva vidtas, bland annat för att bidra till att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten i nedströms liggande vattenförekomst Brunnsviken.

Motiv till skyddsform

Sundbybergs stad bedömer att exploateringar såsom bostäder, skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar inte går att förena med bevarandet av områdets höga natur- och friluftslivsvärden. Sundbybergs stad anser därför att området ska skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. På grund av de höga natur- och friluftslivsvärdena i denna centrala del av Sundbyberg är det motiverat att långsiktigt skydda området som ett naturreservat, till gagn för biologisk mångfald och människors hälsa och välbefinnande. Genom ett naturreservat kan området ses och skötas som en helhet, med en skötselplan som gagnar hela områdets ekologiska och rekreativa utveckling.

Beslutets överensstämmelse med detaljplaner och områdesbestämmelser

Marken inom reservatsområdet är i huvudsak detaljplanelagd som park- eller naturmark. Restaurang Gröna stugan är med sin trädgård planlagd som "Caféverksamhet och park". Därmed strider inte reservatsbeslutet mot gällande detaljplaner. Några kommunala områdesbestämmelser finns inte för området.

Beslutets förenlighet med översiktsplan och regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Naturreservatet bedöms vara förenligt med Sundbybergs stads gällande översiktsplan och med förslag till ny översiktsplan 2030. Naturreservatet bedöms också vara förenligt med regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010 och med förslag till regional utvecklingsplan 2050.

Beslutets överensstämmelse med miljö kvalitetsnormer

Naturreservatet kan på sikt bidra till att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten i nedströms liggande vattenförekomst Brunnsviken. Åtgärder kan behöva vidtas i Lötsjön för att minimera dess påverkan på Råstasjön och i förlängningen på Brunnsviken. Ett grönområde minimerar uppkomst av dagvatten, samtidigt som det dagvatten som uppkommer i närområdet naturligt kan infiltreras. Genom att skydda och bevara vatten- och grönområden skapas förutsättningar för en långsiktigt resilient stad och region. Ett skyddat och bevarat grönområde är även positivt för staden ur buller- och luftkvalitetssynpunkt.

Intresseprövning

Sundbybergs stad har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att föreskrifterna inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

Sundbybergs stad bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är väl förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. miljöbalken.

Ärendets handläggning

En naturvärdesinventering genomfördes 2016 i området kring Lötsjön och Golfängarna. Högt eller påtagligt naturvärde konstaterades för Lötsjön med stränder, för områdets skogspartier och för södra Råstabäcken. Områdets höga naturvärden tillsammans med höga frilufts- och rekreationsvärden motiverar väl bildandet av ett naturreservat.

Naturvärdesinventeringen presenterades för stadsmiljö- och tekniska nämnden i oktober 2016. Samtidigt presenterades en plan för det fortsatta arbetet med att inrätta ett naturreservat kring Lötsjön och Golfängarna.

Naturvärdesinventeringen och planen för det fortsatta arbetet godkändes av stadsmiljö- och tekniska nämnden.

Vid ärendets beredning har bland annat fastighetsgränser, markägoförhållanden, framtida behov av utveckling av Ursviksvägen och stadens utveckling i övrigt beaktats för att finna en lämplig gräns för Lötsjön-Golfängarnas naturreservat.

Stadsmiljö- och tekniska nämnden godkände förslag till beslut och skötselplan den 23 maj 2017 och beslutade att skicka det till sakägare och därmed jämställda myndigheter och organisationer på samråd, med sista svarsdag den 31 augusti 2017.

Efter samrådstiden har inkomna yttranden noterats och bemötts i en samrådsredogörelse. Samrådsförslaget har tagits emot positivt av remissinstanserna. De synpunkter som kommit in handlar främst om föreskrifterna och sakägarnas möjligheter att sköta och underhålla sina ledningsnät och vid behov lägga ner nya ledningar genom området.

Föreskrifternas utformning ska medge att rättighetsägare sköter och underhåller sin anläggning eller ledning. Rättigheter som framgår av ledningsrättsbeslut

kvarstår och förändras inte med ett beslut om naturreservat. Tillstånd hos kommunal tillsynsmyndighet ska sökas för ny anläggning/ledning, för att tillsynsmyndigheten ska kunna pröva anläggningen/ledningen och fatta beslut om lämplig dragning, försiktighetsmått och dylikt.

Föreskrifterna har setts över och D-föreskrifterna har kompletterats med en ny D4 (tidigare B4) för att förtydliga vilka undantag från föreskrifterna som finns.

Även syftet med reservatet har modifierats något, där kopplingen till Råstasjön i Solna har lyfts fram.

Några synpunkter berör reservatets gränser. Då gränserna för reservatet är ett resultat av politiska avvägningar har dessa inte ändrats. Förskolenämnden konstaterar att den temporära förskolan Dimslöjan ligger inom det föreslagna naturreservatet och att det tidsbegränsade bygglovets giltighet går ut den 31 augusti 2022, samtidigt som behovet av förskoleplatser i området är stort. Förskolenämnden anser därför att en permanent lösning i närområdet behöver utredas. Stadsmiljö- och tekniska nämnden förstår att det föreligger ett behov av förskoleplatser i området. Då Dimslöjans bygglov är tidsbegränsat anser nämnden att plats för en permanent förskola ska sökas utanför reservatets gränser.

Skötselplanen har kompletterats med en skrivning om att riskträd, träd som av ålderdom, sjukdom eller annan anledning riskerar att falla, får tas ned.

6. Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas skriftligt. Läs mer om hur beslutet överklagas i bilaga 4.

7. Bilagor

1. Detaljplaner som berörs av naturreservatet.
2. Sakägarförteckning.
3. Skötselplan.
4. Hur man överklagar.